

Aika 12.12.2023 kello 18.50 –19.30

Paikka Rantalahden leirikeskus

Läsnä

Valtuuston jäsen	läsnä	Varalla/huomautus	Valtuuston jäsen	läsnä	Varalla/huomautus
Sanna Ahola	poissa		Ulf Krokfors	poissa	Miika Ståhl
Piia Aitto-oja	läsnä		Outi Laitinen	läsnä	
Miikka Anttila	läsnä		Kari Marttinen	läsnä	
Pirkko Eerola	läsnä		Satu Mäkelä, vpj	läsnä	
Veijo Elo	läsnä		Mirja Pöhö	läsnä	
Pentti Hakala	poissa		Lilja Rantanen	läsnä	
Anne Heikkinen	läsnä		Kari Saarinen	läsnä	
Katriina Jaakonsaari	läsnä		Johanna Salonen	läsnä	
Juha Jauhiainen	läsnä		Heli Stenberg-Salonen	poissa	
Pirjo Kilpeläinen, pj	läsnä		Marianne Tapaninen	läsnä	
Sirpa Kiukkonen	läsnä		Auvo Taponen	läsnä	
Jukka Kivistö	läsnä		Marjo Torkkel	läsnä	
Matti Korkala	läsnä		Heli Vehmas	poissa	Ari Vehmas
Satu Koskela	poissa		Yhteensä:	23/27	

Muut osallistujat

Riikonen Pekka, kirkkoherra, läsnä
Muru-Tanila Kristel, talouspäällikkö, läsnä
Penttinen Maria, viestintäasiantuntija, poissa
Mona Tigerstedt, seurakuntapuutarhuri läsnä § 42-43

Asiat

38 - 52

Allekirjoitukset

Pirjo Kilpeläinen
puheenjohtaja

Kristel Muru-Tanila
sihteeri

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty 12.12.2023

Katriina Jaakonsaari

Juha Jauhiainen

Kirkkovaltuuston kokouksen tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävillä Janakkalan seurakunnan kotisivuilla osoitteessa <https://www.janakkalanseurakunta.fi/> 13.12.2023 – 19.1.2024.

Kristel Muru-Tanila
talouspäällikkö

38. Kokouksen avaus
39. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
40. Esityslistan käsittelyjärjestyksen hyväksyminen
41. Pöytäkirjan tarkastajat
42. Hautaustoimen ohjesääntö
43. Hautainhoitorahaston säännöt
44. Vuoden 2024 toimintasuunnitelma ja talousarvioehdotus sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2026
45. Janakkalan seurakunnan hallintosääntö
46. Janakkalan seurakunnan taloussääntö
47. Lisäpoistot vuoden 2023 tilinpäätökseen
48. Poistosuunnitelman muuttaminen 17.6.2020 virastokollegion ohjeistuksen mukaiseksi
49. Kirkkoneuvoston kokoukset
50. Ilmoitusasiat
51. Valitusosoitus
52. Kokouksen päättäminen

Alkuhartaus:

Kirkkoherra Pekka Riikonen piti kokouksen aluksi alkuhartauden.

38. Kokouksen avaus

Päätösesitys: Puheenjohtaja avaa kokouksen alkuhartauden jälkeen.

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 18.50.

Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

39. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Esittely: Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka, ja siihen on liitettävä asialuettelo. Kokouskutsu on lähetettävä kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston jäsenille viimeistään viikkoa ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta ilmoitettava yleisessä tietoverkossa. Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti, jos seurakunta huolehtii, että tähän tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat kutsuttavien käytettävissä. KJ 3 § 29

Varajäsenen kutsumisesta kokoukseen määrätään hallintosäännössä, toimielimen työjärjestyksessä tai johtosäännös Kutsun valtuuston ensimmäiseen kokoukseen antaa kirkkoneuvoston puheenjohtaja. KJ 10 § 7

Kokouskutsu ja esityslista on lähetetty 28.11.2023.

Toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä, jollei päätöksenteolle säädetä tässä laissa muita vaatimuksia. Läsnä olevaksi katsotaan myös toimielimen jäsen, joka osallistuu kokoukseen sähköisesti. (KL 10 § 15)

Päätösesitys: Kirkkovaltuusto toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

40. Esityslistan käsittelyjärjestyksen hyväksyminen

Esittely: asiat otetaan esityslistalle puheenjohtajan määräämään järjestykseen ja käsitellään, jollei neuvosto toisin päättä, esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätösesitys: Hyväksytään asiat käsiteltäviksi esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

41. Pöytäkirjan tarkastajat

Esittely: Kirkkovaltuuston kokouksissa on ollut käytäntönä, että pöytäkirjan tarkastajat valitaan aakkosjärjestyksen mukaisesti. Pöytäkirjan tarkastamisajasta ilmoitetaan erikseen.

Pöytäkirja sellaisesta toimielimen tai viranhaltijan päätöksestä, josta seurakunnan jäsen saa tehdä oikaisuvaatimuksen tai valituksen, on pidettävä siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen tarkastamisen jälkeen yleisesti

nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Pöytäkirja ja päätös on pidettävä yleisesti nähtävänä vähintään oikaisuvaatimuksen tai valituksen tekemiselle varatun ajan. (KL 10 § 23)

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän ja kirkollisvalitus 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. (KL 12 § 10)

Kirkkovaltuuston kokouksen tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävillä Janakkalan seurakunnan kotisivuilla osoitteessa <https://www.janakkalanseurakunta.fi/> 13.12.2023 – 19.1.2024.

Päätösesitys: Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi aakkosjärjestyksen mukaan Katriina Jaakonsaari ja Juha Jauhiainen.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

42. Hautaustoimen ohjesääntö

Esittely: **KN 9/2023 § 147**

Valmistelija: Mona Tigerstedt

Esittelijä: Mona Tigerstedt

Esittely:

Uuden kirkkolain ja kirkkojärjestyksen myötä hallinnon sisäiset määräykset tulee päivittää. Uusi lainsäädäntö tuli voimaan 1.7.2023. Uudistus edellyttää seurakunnilta hautaustoimen ohjesäännön päivittämistä.

Seurakunnalla tulee olla hautaustoimen ohjesääntö, jossa määrätään haudoista, hautakirjanpidosta, haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista, hautamuistomerkkien hyväksymisestä ja hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä. Hautaustoimilain 2 luvun mukaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilla ja seurakuntayhtymillä on velvollisuus ylläpitää yleisiä hautausmaita. Lain keskeisiä lähtökohtia ovat arvokkuuden ja kunnioittavuuden vaatimukset ruumiin ja tuhkan käsittelyssä ja hautausmaan hoidossa sekä vainajan katsomuksen kunnioittaminen. Hautaustoimen ohjesääntö osaltaan tukee näiden tavoitteiden toteutumista.

Ohjesääntö on laadittu kirkkohallituksen malliohjesäännön mukaiseksi.

Kirkkolain (2023/652) 3 luvun 35§:n mukaisesti kirkkovaltuusto hyväksyy hautaustoimen ohjesäännön. Edellinen hautaustoimen ohjesääntö on hyväksytty kirkkovaltuustossa 27.10.2004.

LAVA: Tässä pykälässä käsitellyllä asialla ei ole kirkkojärjestyksen (657/2023) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Liitteet: Liite 1 Janakkalan seurakunnan hautaustoimen ohjesääntö

Päätösesitys: Seurakuntapuutarhuri esittää kirkkoneuvostolle, esitettäväksi edelleen kirkkovaltuustolle, että hyväksytään Janakkalan seurakunnan päivitetty hautaustoimen ohjesääntö esityslistan liitteen 1 mukaisena 1.1.2024 alkaen.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Toimeenpano: Seuraavaan kirkkovaltuuston kokoukseen.

Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Liitteet: Liite 1 Janakkalan seurakunnan hautaustoimen ohjesääntö

Päätösesitys: Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy seurakunnan päivitetyn hautaustoimen ohjesäännön esityslistan liitteen 1 mukaisena 1.1.2024 alkaen.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Muutoksenhaku: Päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella kirkollis- tai hallintovalituksella.

43. Hautainhoitorahaston säännöt

Esittely: **KN 9/2023 § 148**

Valmistelija: Mona Tigerstedt

Esittelijä: Mona Tigerstedt

Esittely:

Uuden kirkkolain ja kirkkojärjestyksen myötä hallinnon sisäiset määräykset tulee päivittää. Uusi lainsäädäntö tuli voimaan 1.7.2023. Uudistus edellyttää seurakunnilta hautainhoitorahaston sääntöjen päivittämistä.

Kirkkolain 3 luvun 33 §:n mukaan seurakunta voi tehdä hautaoikeuden haltijan kanssa määräaikaisen sopimuksen siitä, että seurakunta ottaa korvauksesta vastuun haudan hoidosta. Seurakunta voi myös sopia, että hoitokorvaukset sijoitetaan hautainhoitorahastoon, jonka varat käytetään sopimusten mukaisten hautojen hoitoon. Hautainhoitorahasto ei ole välttämätön. Jos seurakunnalla on hautainhoitorahasto, lainsäädännön uudistus edellyttää hautainhoitorahaston sääntöjen päivittämistä.

LAVA: Tässä pykälässä käsitellyllä asialla ei ole kirkkojärjestyksen (657/2023) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Liitteet: Liite 2 Janakkalan seurakunnan hautainhoitorahaston säännöt

Päätösesitys: Seurakuntapuutarhuri esittää kirkkoneuvostolle, esitettäväksi edelleen kirkkovaltuustolle, että hyväksytään Janakkalan seurakunnan päivitettyt hautainhoitorahaston säännöt esityslistan liitteen 2 mukaisena 1.1.2024 alkaen.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Toimeenpano: Seuraavaan kirkkovaltuuston kokoukseen.

Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Liitteet: Liite 2 Janakkalan seurakunnan hautainhoitorahaston säännöt

Päätösesitys: Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy Janakkalan seurakunnan päivitettyt hautainhoitorahaston säännöt esityslistan liitteen 2 mukaisena 1.1.2024 alkaen.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Muutoksenhaku: Päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella kirkollis- tai hallintovalituksella.

44. Vuoden 2024 toimintasuunnitelma ja talousarvioehdotus sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2026

Esittely: **KN 9/2023 § 153**

Valmistelija: Kristel Muru-Tanila

Esittelijä: Kristel Muru-Tanila

Esittely:

Toimintatuotot ovat yhteensä 302.120 (295.916) €, lisäystä edellisestä vuodesta on 2 %.

Toimintakulut ovat yhteensä 3.876.160 (3.372.668) €, nousua on 15 %.

Toimintakate (verotuksella ja rahoitustuloilla katettava osuus) on -3.574.040 (-3.076.752) €. Osuus nousee 16 % edellisestä talousarviovuodesta.

Rahoitustuottojen ja -kulujen jälkeen **vuosikate** on 208.160 (220.348) €. Vuosikatteella tulisi kattaa käyttöomaisuuden poistot, jotka ovat 331.370 (356.440) €, jotta tilikauden tulos olisi tasapainoinen.

Tilikauden tulos on 123.210 € alijäämäinen. Kuluvan vuoden (2023) talousarviossa tilikauden tulos on 136.092 € alijäämäinen ja vuoden 2022 toteutunut tilikauden tulos oli 64.732 € ylijäämäinen.

Verotulot

Vuoden 2024 verotulojen kokonaismääräksi arvioidaan yhteensä 4.073.000 (3.623.000) €. Verotulot koostuvat vuonna 2024 kirkollisveroista 3.750.000 (3.300.000) € ja valtionrahoituksesta 323.000 (323.000) €.

Verotuloja on kertynyt kuluvana vuonna tammi-lokakuun aikana 3.153.673 €, vastaavana ajankohtana vuonna 2022 verotulokertymä oli 2.845.472 €.

Verotulojen kokonaisverokertymässä on ollut tammi-lokakuussa 2023 nousua 10,8 % edelliseen vuoteen verrattuna, joka on yhteensä 308.201 €.

Kirkkovaltuuston määräämä tuloveroprosentti vuodelle 2024 on 1,65 (vuonna 2023 oli 1,65 %).

Valtionrahoitus

Janakkalan seurakunnan arvioidaan saavan 323.000 € valtionavustusta vuonna 2024. Valtionavustus on tarkoitettu väestökirjanpidon, hautatoimen ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan omaisuuden ylläpitoon. Kirkonkirjojen ylläpitoon on budjetoitu 38.990 €, joka koostuu suurimmaksi osaksi keskusrekisterimaksusta. Hautatoimen nettomenot ovat 308.780 euroa. Hautausmaan kustannuspaikalle on budjetoitu 176.460 € nettomenot, varsinaisen hautatoimen nettomenojen arvioidaan olevan 56.970 €. Hautausmaan huoltorakennusten nettomenot arvioidaan olevan 21.270 €. Hautausmaaston tulot kattavat menoista 27,6 %.

Kiinteistöjen laskennallisen kulttuuriperintökustannuksen kirkkohallitus laskee vuodesta 2023 automaattisesti Basikseen tallennetun tiedon ja kirjanpitoaineiston perusteella.

Osuus **verotuskuluista** arvioidaan olevan 50.000 (50.000) €.

Kirkon keskusrahastomaksu lasketaan ja maksetaan seurakunnalle maksuunpannuista vuoden 2022 lopullisista laskennallisista kirkollisveroista. Perusmaksun suuruudeksi on arvioitu 130.000 (130.000 vuonna 2023) €. Keskusrahastomaksu on ollut vuodesta 2018 6,5 %. Vuotuiseen kirkollisveron määrään perustuvaa eläkerahastomaksua on peritty vuodesta 2013 alkaen. Se merkitään talousarviossa kohtaan keskusrahastomaksut. Vuoden 2024 budjetoitu maksu on 145.000 (145.000) €.

Rahoitustuotot ja -kulut: Tässä käsitellään seurakunnan saamat korkotulot sijoituksista, antolainoista ja talletuksista. Rahoitustuotot ja -kulut ovat nettomäärältään 34.200 (-900) €. Korkokulut Rantalahden peruskorjaukseen otetusta lainasta ovat 14.800 € vuonna 2024.

Yli-/alijäämä

Toimintatuotot on arvioitu varovasti. Toimintakulujen korkea taso johtuu varautumisesta mahdollisten kiinteistöihin liittyvien korjausten toteuttamiseen tarvittaessa. Eteen mahdollisesti tulevat korjaukset ovat rahassa mitattuna arvokkaita, mutta eivät silti investointiluonteisia.

Henkilöstökulut nousevat 18 % vuoden 2023 talousarviosta. Palkankorotusten taso ei ole talousarviota tehdessä selvillä, talousarviossa on varauduttu 5 % korotukseen. Palvelujen ostojen on arvioitu nousevan noin 12 % vuoden 2023 arvioista. Aineiden ja tarvikkeiden hankintamenon arvioidaan nousevan vuoden 2023 arvioidusta määrästä 13 %.

Vuoden 2021 talousarvio oli 453.560 € alijäämäinen ja tilinpäätös toteutui 215.546 € alijäämäisenä. Vuoden 2022 talousarvio on 250.217 € alijäämäinen ja toteutui 64 732 euroa ylijäämäisenä. Vuoden 2023 talousarvio on 136.092 euroa alijäämäinen, tilinpäätöksen odotetaan toteutuvan ylijäämäisenä. Vuoden 2024 talousarvio on 123.210 euroa alijäämäinen.

Väestö

Janakkalan kunnan väkiluku on vuosina 2010–2019 pienentynyt 479 asukkaalla, seurakunnan väkiluku on vähentynyt samana aikana 1882 jäsenellä.

Keskimääräiset vuosittaiset muutokset aikavälillä 2016–2030 ovat seuraavat:

- Asukasluku: -0,692 %
- Jäsenmäärä: -1,804 %
- Kirkollisveroa maksavat: -1,319 %
- Keskimääräinen vuosittainen lasku jäsenmäärässä on noin 171 jäsentä.

Yli 80-vuotiaiden osuus väestössä kasvaa, kun nuoremmat siirtyvät vuosittain vanhempiin ikäryhmiin. Nuorten ikäluokissa vastaavasti jäsenmäärä pienenee.

Kirkkoon kuulumusprosentin ennustetaan olevan vuona 2023 noin 72,2 %, ja sen ennustetaan laskevan vuoteen 2026 mennessä 69,7 %:in.

LAVA: Tässä pykälässä käsitellyllä asialla on seuraavia, kirkkojärjestyksen 23 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: seurakunnan talousarviossa resursoidaan seurakunnan toiminta seuraavien vuosien aikana. Taloudellisten mahdollisuuksien kaventuessa on pyritty ottamaan huomioon lasten ja nuorten toimintamahdollisuudet Janakkalan seurakunnassa.

Lapsivaikutuksien arviointi on tehty kirkkoneuvoston kokouksessa 21.11.2023

Liitteet: Liite 3 Toimintasuunnitelma ja talousarvio 2024

Päätösesitys: Talouspäällikkö esittää, että kirkkoneuvosto esittää vuoden 2024 toimintasuunnitelman ja talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2026 kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Toimeenpano: Seuraavaan kirkkovaltuuston kokoukseen.

Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Liitteet:

Liite 3 Toimintasuunnitelma ja talousarvio 2024

- Päätösesitys: Kirkkoneuvosto esittää vuoden 2024 toimintasuunnitelman ja talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2026 kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi.
- Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.
- Muutoksenhaku: Päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella kirkollis- tai hallintovalituksella.

45. Janakkalan seurakunnan hallintosääntö

Esittely: KN 9/2023 § 154

KN 8/2023 § 133

Valmistelija: Kristel Muru-Tanila

Esittelijä: Kristel Muru-Tanila

Esittely:

KN 8/2023 § 133

Heinäkuun 1 päivänä 2023 voimaan tulleen kirkkolain (652/2023) 3 luvun 7 §:n mukaan kirkkovaltuusto määrää päätösvallan siirrosta hallinto- tai johtosäännössä. Kirkkovaltuusto myös hyväksyy seurakunnan hallintosäännön ja se sisältää tarpeelliset määräykset:

- 1) seurakunnan hallinnon järjestämisestä ja toimielimistä;
- 2) päätösvallan siirtämisestä toimielimille ja johtaville viranhaltijoille;
- 3) toimielinten päätöksentekotavoista ja hallintomenettelyistä;
- 4) toimielinten kokousmenettelyistä.

Vastaavasti seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy seurakuntayhtymän hallintosäännön ja seurakuntayhtymään kuuluvassa seurakunnassa seurakuntaneuvosto (KL 3:16 ja 3:18). Hallintosääntö korvaa aiemman kirkkolain mukaiset kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston työjärjestyksen, kirkkoneuvoston, yhteisen kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston ohjesäännön, johtokuntien johtosäännöt sekä kappeliseurakuntien ohjesäännöt. Kirkkolain siirtymäsäännöksen mukaan uusi hallintosääntö tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.1.2024. Tätä ennen voidaan soveltaa aiemman lain aikana hyväksytyjä tai tuomiokapitulin vahvistamia edellä mainittuja määräyksiä. Uutta hallintosääntö ei ole tarpeen alistaa tuomiokapitulin vahvistettavaksi, vaan se on seurakunnan tai seurakuntayhtymän itse päätettävissä.

Tämän hallintosääntömallin tarkoituksena on auttaa hallintosäännön valmistelua. Sitä ei sellaisenaan ole mahdollista käyttää hallintosääntönä. Malli on rakennettu siten, että sitä voidaan käyttää apuna niin seurakunnan, seurakuntayhtymän kuin siihen kuuluvan seurakunnan hallintosääntöä valmisteltaessa. Malli seuraa rakenteeltaan kirkkolain 3 luvun 7 §:n 2 momenttia. Mallin ensimmäisessä luvussa todetaan hallintosäännön tarkoitus sekä tuodaan esille muut hallinnon sisäiset määräykset, joista kirkkolaissa tai kirkkojärjestyksessä on säädetty ja jotka ovat siten pakollisia. Mallin 2 luvussa määritellään seurakunnan tai seurakuntayhtymän hallinto-organisaatio eli ne toimielimet, jotka käyttävät paikallistason päätösvaltaa, sekä määrättään toimielinten kokoonpanoista. Mallin 3 luvussa määrätään puolestaan eri toimielinten päätösvallasta. Mallin 4 ja 5 luvussa ovat määräykset päätöksentekotavoista ja kokousmenettelyistä. Lisäksi ne sisältävät kirkkolakia ja kirkkojärjestystä tarkempia määräyksiä hallintomenettelyistä.

Kun mallisääntö pohjautuu kirkkolain 3 luvun 7 §:n 2 momenttiin siihen ei esimerkiksi ole otettu taloudenhoitoa ohjaavia määräyksiä, koska kirkkolain 6 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan taloushallinnon järjestämisestä määrätään tarkemmin kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymässä taloussäännössä. Myöskään henkilöstöorganisaatiosta ei malliin ole otettu määräyksiä, koska siitä voidaan määrätä viranhaltijoiden johtosäännössä. Estettä ei kuitenkaan ole sille, että tarvittavat määräykset henkilöstöorganisaatiosta otetaan hallintosääntöön. Tällöin on vain varmistettava siitä, etteivät aiotut määräykset ole päällekkäisiä tai ristiriitaisia ylemmän tason sääntelyn kanssa.

Hallintosääntömallissa ei kirkkolain ja kirkkojärjestyksen pykäläiä toisteta. Määräyksen tarkoitusta ja perustetta on avattu jokaisen pykälän jälkeen Perustelut: otsikon alla. Hallintosääntöön ei tule ottaa ylemmän tasoisten säädösten kanssa päällekkäisiä tai ristiriidassa olevia normeja. Kun hallintosäännössä viitataan muuhun säädökseen ensimmäisen kerran, tulee viittauksen yhteyteen merkitä myös säädöksen säädösnumero.

Malli on tarkoitettu muokattavaksi seurakunnan tai seurakuntayhtymän käyttöön seuraavasti:

- **Ns. pakolliset määräysten otsikot ja/tai momentit on kirjoitettu mustalla fontilla. Mahdolliset avoimet kohdat tulee täyttää. Muutoin nämä määräykset suositellaan otettavaksi hallintosääntöön sellaisinaan ilman muokkaamista.**
- **Vapaaehtoisten määräysten otsikot tai pykälien vapaaehtoiset momentit on merkitty sinisellä fontilla. Nämä määräykset voidaan ottaa hallintosääntöön kokonaan tai osittain ja niitä voidaan muokata. Ne voidaan myös jättää pois hallintosäännöstä, jolloin hallintosäännön pykälänumerointia täytyy mahdollisesti muokata. Vapaaehtoiseksi on myös merkitty esimerkiksi seurakunnan osa-aluehallintoa koskevat määräykset, koska ne koskevat vain sellaisia seurakuntia, joissa osa-aluehallintoa on. Jos kuitenkin seurakunnassa on esimerkiksi osa-aluehallintoa, on hallintosääntöön syytä sisällyttää tämän mallisäännön 8, 9 ja 16 §:n mukaiset määräykset. Lisäksi tarvittaessa muun muassa mallin 8 §:n mukainen määräys tulee kopioida jokaista aluehallinnon kokonaisuutta koskien.**
- **Määräykset, jotka ovat vaihtoehtoisia tai joissa on vaihtoehtoisia momentteja tai kohtia, on merkitty punaisella fontilla.** Lisäksi vaihtoehdot ovat otsikoissa ja momenttien sisällä eroteltu /-viivalla ja momenttien välillä TAI-sanalla. Nämä määräykset suositellaan otettavaksi hallintosääntöön, mutta seurakunnan tai seurakuntayhtymän tulee valita soveltuva vaihtoehto ja poistaa turha vaihtoehto. Jos valitussa vaihtoehdossa on avoimia kohtia, ne täytyy täyttää.

Esimerkiksi seurakuntayhtymään kuuluvassa seurakunnassa, jossa päätösvaltaa käyttää ainoastaan seurakuntaneuvosto ja kirkkoherra, soveltuvia normeja 2 ja 3 luvussa ovat tämän mallisäännön 3, 7, 11 ja 17 §.

Kun kaikki hallinto-organisaatiota, päätösvaltaa ja kokous- tai hallintomenettelyjä koskevat tarpeelliset määräykset on otettu hallintosääntöön, on hallintosäännön pykälät numeroitava juoksevasti. Lisäksi tarkoituksena on, että lopullisesta hallintosäännöstä poistetaan pykälien perusteluosuudet, vaalimääräysten johdanto sekä tämä johdantoluku.

Malliohjesääntö löytyy osoitteesta https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/08/29-liite-Hallintosaantomalli_hyvakskyty-23.8.2023.pdf

Esitetystä hallintosäännöstä on tarkemmin eritelty toimielinten ja viranhaltijoiden tehtäviä ja toimivaltaa. Hankintavaltuudet on kirjattu hallintosääntöön. tehtävien ja toimivallan erittelyssä on käytetty mallina kuntien hallintosääntöjä.

21.11.2023

Kirkkoneuvosto kävi kokouksessaan 8/2023 keskustelun hallintosääntömallista ja esityksestä Janakkalan seurakunnan hallintosäännöksi. Hallintosääntö palautettiin keskustelun jälkeen lisävalmisteluun.

Liitteenä olevassa esityksessä on korjattu päällekkäisyyksiä, yhtenäistetty termistöä ja korjattu kirjoitusvirheitä. Sen lisäksi pykälään 9 esitetään vastaavasti kuntien hallintosääntöihin kirkkoneuvoston otto-oikeuden rajoitusta.

Esityksen mukaan kirkkoneuvosto luopuu hallintosäännöllä otto-oikeudestaan seuraavien asioiden osalta:

- sijaisten määrääminen
- enintään yhdeksi vuodeksi määräaikaisten viranhaltijoiden ja työntekijöiden palkkaaminen
- virkavapaudet ja työlomat
- vuosilomat
- kirkon virka- ja työehtosopimukseen liittyvien lisien maksaminen
- päätökset, jotka koskevat toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta

Tämä selkeyttää viranhaltijapäätöksellä tehtävien KirVESTES:in määräyksiin perustuvien päätösten tekoa ja mahdollistaa operatiivisesti lyhytaikaisten työsuhteiden täyttämisen. Lyhytaikaisten virkasuhteiden osalta täytyy huomioita, että vaikka kirkkoneuvosto ei käytä asiassa otto-oikeutta, päätökset on julkaistava ja niihin on annettava muutoksenhakuohjeet.

§ 11 lisätty taloudesta vastaavan viranhaltija toimivaltaan hyväksyä viranhaltijapäätöksellä Kirkon palvelukeskuksen tekemät luottotappioehdotukset.

LAVA: Tässä pykälässä käsitellyllä asialla ei ole kirkkojärjestyksen (657/2023) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Liitteet: Liite 4 Janakkalan seurakunnan hallintosääntö

Päätösesitys: Talouspäällikkö esittää, että kirkkoneuvosto päättää esittää hallintosäännön kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Toimeenpano: Seuraavaan kirkkovaltuuston kokoukseen.

Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Liitteet:	Liite 4 Janakkalan seurakunnan hallintosääntö
Päätösesitys:	Kirkkoneuvosto esittää hallintosäännön kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi.
Päätös:	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.
Muutoksenhaku:	Päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella kirkollis- tai hallintovalituksella.

46. Janakkalan seurakunnan taloussääntö

Esittely: **KN 9/2023 § 155**

Valmistelija: Kristel Muru-Tanila

Esittelijä: Kristel Muru-Tanila

Esittely:

Janakkalan seurakunnassa tuli päivitetty taloussääntö voimaan 1.1.2023. Uuden kirkkolain myötä säädösviittaukset pitää korjata.

Kirkkoneuvosto kävi keskustelun taloussäännöstä kokouksessaan 8/2023

LAVA: Tässä pykälässä käsitellyllä asialla ei ole kirkkojärjestyksen (657/2023) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Liitteet: Liite 5 Janakkalan seurakunnan taloussääntö

Päätösesitys: Talouspäällikkö esittää, että kirkkoneuvosto päättää esittää taloussäännön kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Toimeenpano: Seuraavaan kirkkovaltuuston kokoukseen.

Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Liitteet: Liite 5 Janakkalan seurakunnan taloussääntö

Päätösesitys: Kirkkoneuvosto esittää taloussäännön kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Muutoksenhaku: Päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella kirkollis- tai hallintovalituksella.

47. Lisäpoistot vuoden 2023 tilinpäätökseen

Esittely: **KN 9/2023 § 156**

Valmistelija: Kristel Muru-Tanila

Esittelijä: Kristel Muru-Tanila

Esittely:

Investointimenot, jotka on aktivoitu taseeseen, tulee poistaa vaikutusaikanaan. Vaikutusajalla tarkoitetaan taloudellista pitoaika. Taloudellinen pitoaika on yleensä lyhyempi kuin hyödykkeen tekninen pitoaika. Aktivoitujen hankkeiden tai hankeryhmien hankintameno jaksetetaan poistoina tuloslaskelman kuluksi taloudelliselle pitoajalle. Taloudellisen pitoajan päätyttyä hankintameno on useimmiten kokonaan poistettu. Taseeseen aktivoitu investointi poistetaan loppuun poistoaikana, jäännösarvoa ei jätetä.

Poistoajan pituus vaikuttaa merkittävästi tilikauden tulokseen ja taseen osoittamaan taloudelliseen asemaan. Pitkä poistoaika tuottaa paremman tilikauden tuloksen ja pääoman kuin lyhyt poistoaika. Toisaalta seurakuntatalouden ei pidä siirtää taloudellisia rasitteita poistojen muodossa tulevana vuosikymmeninä maksettavaksi pidentämällä tarpeettomasti poistoaikoja. Epävarmuus taloudellisen tilanteen pysymisestä vahvana ja suuret investointitarpeet lähitulevaisuudessa puoltavat seurakuntataloudessa lyhyehköjen poistoaikojen käyttöä. Tilinpäätöksen laatimisohjeen mukaan ”tilikauden tulos ei anna todellista kuvaa seurakunnan talouden tilassa, jos poistot ovat toiminta- ja taloussuunnitelmakautta pidemmällä ajanjaksolla huomattavasti investointeja pienemmät”.

Käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan eli poistoaikojen määrittely riippuu seurakunnan yksilöllisistä olosuhteista. Taloudellinen pitoaika määritellään kokemuseräisen tiedon perusteella vastaavanlaisista hyödykkeistä vastaavassa toiminnassa. Taloudellisen pitoajan määrittelyssä noudatetaan varovaisuuden periaatetta.

Mikäli käyttöomaisuuden tuloa tuottavan vaikutuksen ennakoidaan vähenevän olennaisesti taloudellisen pitoajan loppupuolella, se otetaan huomioon poistosuunnitelmassa. Tasapoistomenetelmää sovellettaessa tämä on mahdollista käyttämällä suunnitelmapoistojen perustana poistoaikaa, joka on jossain määrin käyttöomaisuuden ennakoitua taloudellista pitoaika lyhyempi. Etenkin tasapoistomenetelmää sovellettaessa poistoaika voi olla myös muista erityisistä syistä lyhyempi kuin käyttöomaisuuden taloudellinen pitoaika.

Poistoajan valinnassa tulisi ottaa huomioon muun muassa seuraavia tekijöitä:

- tulevien vuosien investoinnit ja niistä aiheutuvat suunnitelmapoistot, vuosikatetarve tulevina vuosina, tilikauden tulos, kassan riittävyys ja oman pääoman vahvuus
- arvio hyödykkeen pitoajasta (esim. haudan kaivuuseen käytettävän koneen käyttötunnit 4000 tuntia)
- laskelma rahoitusvaihtoehdoista (rahoitukseen tarvittava laina ja korko)
- arvio tulevasta peruskorjaus- ja huoltotoimenpiteistä (esim. rakennus on korjattava perusteellisemmin 15 vuoden kuluttua)

Jos aktivoituun hyödykkeeseen liittyvät tulonodotukset muuttuvat olennaisesti, voidaan hyödykkeen poistosuunnitelmaa joutua muuttamaan. Aikaisempien tilikausien poistoja ja kertynyttä poistoeroa ei oikaista. Poistosuunnitelman muutos koskee vain muutostilikauden ja sitä seuraavien tilikausien suunnitelmapoistoja. Mikäli aktivoidun hyödykkeen palvelujen tuottamiskyky/tulonodotukset heikkenevät olennaisesti, on tehtävä kertaluonteinen poisto. Tällöin hyödykkeen poistamatta oleva hankintameno saatetaan vastaamaan palvelujen tuottamiskykyä/pienempiä tulonodotuksia.

Alla olevassa taulukossa esiteltyjen käyttöomaisuuserien poistoaika ei vastaa kirkkohallituksen 17.6.2020 antaman poistoaikasuosituksia.

Aktivointi-pvm	Käyttöomaisuuden nimitys	Hankinta-arvo / alkusaldo	poisto-aika	Kirkko-hallituksen uusi poistoaika-suositus	ylimääräinen posto	uusi vuosi-poisto	uusi nykyarvo, arvio 12.2023
31.12.1984	H:maiden huoltorak./ Ruumissuoja	168,19	ei	10-15 v	168,19		
1.12.2004	H:maa/muut rakennukset/ vedenottamo	12000,00	20 v	10-15 v	550,00		
31.12.2009	H:maa/muut rakennukset/ kalustosuojan laajennus	121669,7	20 v	10-15 v	27882,31	8111,31	8111,36
31.12.2012	H:maa/muut rakennukset/ h:maan kaluston suojakatos	15803,31	20 v	10-15 v	7015,47		
1.12.2004	H:maa/muut rakennukset/ huoltorakennus	169852,1	30 v	10-15 v	61807,43		
31.12.1984	H:maiden huoltorak./ Sorakuopan varistorakennus	168,19	ei	10-15 v	168,19		
31.12.1984	H:maiden huoltorak./ Vedenottamo	168,19	ei	10-15 v	168,19		
1.12.2004	H:maa/kiint.rak.ja laitt/ sähköjärjestelmä	76500	25 v	10-20 v	18105		
21.10.2016	H:toimi/kiint.rak.ja laitt/ sähköjärjestelmä	29453,23	25 v	10-20 v	12075,79	2945,32	8835,99
15.9.2016	H:toim.kon.ja kal./ vedenottamo/pumput	10802,91	10 v	3-5 v	2880,76		
31.12.2016	H:toim.kon.ja laitt/ koukkulavakärry, soralava	21225	10 v	3-5 v	6190,62		
1.7.2019	WackerNeuson EZ minikaivinkone	69200	9 v	3-5 v	28320,74	13840	6920
31.12.1984	Kirkko/Pyhä Lauri	504,56	ei	30-60 v	504,56		
31.12.1998	Kirkko/Pyhä Lauri/kellotapuli/ peruskorjaus 1998	108 234,14	80 v	30-60 v	8117,94	1803,90	64940,54
31.12.2007	Seurakuntakeskus/Turenki/ peruskorjaus 2007	648 193,06	30 v	15-25 v	67339,62	25927,72	233349,50
7.11.2013	Seurakuntakeskus/Tervakoski/ sisäpuolen peruskorj.	110 376,71	30 v	15-25 v	6745,34	4415,07	66226,03
24.7.2015	Seurakuntatalot/Tarinmaa/ ikkunat ja ulko-ovet	41 999,42	30 v	15-25 v	2379,88	1679,98	27719,62
1.10.2004	Seurakuntatalot/Tarinmaa/ peruskorjaus 2004	370 043,65	40 v	15-25 v	105518,47	14801,75	86442,20
31.12.2010	Seurakuntakeskus/Turenki/ peruskorjaus 2009-2010	1 475 884,77	40 v	15-25 v	284722,76	59035,39	708424,69
26.7.2004	Muut kiint.rak.ja laitt./Tur.srkk/lämmönsiirrin	12 704,76	20 v	5-15 v	317,18		
31.12.2011	Muut kiint.rak.ja laitt./PLK/ sumusammutusjärjest.	172 590,92	30 v	5-15 v	68556,91	11506,06	34518,18
29.9.2010	Muut kon.ja kal./PLK/ kameravalvontajärjestelmä	12 798,70	15 v	3-5 v	1422,31		
					710957,66		

Kirkkohallituksen virastokollegion 17.6.2020 antamien ohjeiden mukaan poistoajat ovat muuttuneet seuraavasti:

Rakennukset	aikaisempi	uusi
Kirkot	40–70 vuotta	→ 30–60
Seurakuntatalot	30–40 vuotta	→ 15–25
Kappelit	30–40 vuotta	→ 20–40
Siunauskappelit	30–60 vuotta	→ 20–40

Leiri- ja kurssikeskukset	20–40 vuotta	→ 15–25
Asuinrakennukset	20–40 vuotta	→ 15–25
Hallinto- ja laitosrakennukset	20–40 vuotta	→ 10–20
Huolto- ja talousrakennukset	10–20 vuotta	→ 10–15
Muut rakennukset	10–15 vuotta	→ 10–15
Maa- ja vesirakenteet	15–30 vuotta	→ 10–20
Urut	15–30 vuotta	→ 10–20
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10–30 vuotta	→ 5–15
Muut koneet ja kalusto	5–10 vuotta	→ 3–5

Tämän hetken toteutuman perusteella (10/2023) vuoden 2023 tulos päättyisi ylimääräisten poistojen jälkeen noin 46 000 euroa tappioliseksi. Loppuvuoden ennusteena käytetään vuoden 2023 vuoden toteumaa 1–10 ja vuoden 2022 toteumaa 11–12. Ennustejaksolta on poistettu sellaiset tulot, jota vuonna 2023 ei ole kahden viimeisen kuukauden aikana arvioitu tulevan. Alun perin talousarvio on laadittu 136.092 euroa alijäämiseksi. Verotulot ovat toteutuneet vuonna 2023 talousarviota paremmin. Seurakunnan tasolla kuluista on pystytty säästämään. Lisäksi vuonna 2023 tuloutuu noin 290.000 euron arvoinen testamentti. Testamentissa ei ollut erityisehtoja.

Talousarvio on sitova kirkkovaltuustoon nähden pääluokkatasolla nettokuluista eli toimintakatteesta. Tulosarvio pysyy sitovuustason alle talousarvioon nähden. Poistot vaikuttavat tulokseen vuosikatteen jälkeen ennen tilikauden tulosta.

LAVA: Tässä pykälässä käsitellyllä asialla ei ole kirkkojärjestyksen (657/2023) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Liitteet: Liite 6 Laskelma seurakunnan käyttöomaisuuseristä tilanne 9/2023

Liite 7 Arvio vuoden 2023 tuloksesta

Päätösesitys: Talouspäällikkö esittää, että kirkkoneuvosto esittää valtuustolle hyväksyttäväksi edellä esitetyt ylimääräiset poistot tilinpäätöksessä 2023. Vuoden 2024 alusta seurakunnan käyttöomaisuuslaskennassa noudatetaan kirkkohallituksen suosituspöytäkirjoja.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Toimeenpano: Seuraavaan kirkkovaltuuston kokoukseen

Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Liitteet: Liite 6 Laskelma seurakunnan käyttöomaisuuseristä tilanne 9/2023

Liite 7 Arvio vuoden 2023 tuloksesta

Päätösesitys: Kirkkoneuvosto esittää valtuustolle hyväksyttäväksi edellä esitetyt ylimääräiset poistot tilinpäätöksessä 2023. Vuoden 2024 alusta seurakunnan käyttöomaisuuslaskennassa noudatetaan kirkkohallituksen suosituspöytäkirjoja.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Muutoksenhaku: Päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella kirkollis- tai hallintovalituksella.

48. Poistosuunnitelman muuttaminen 17.6.2020 virastokollegion ohjeistuksen mukaiseksi

Esittely: **KN 9/2023 § 157**

Valmistelija: Kristel Muru-Tanila

Esittelijä: Kristel Muru-Tanila

Esittely:

SEURAKUNTATALOUDEN KÄYTTÖOMAISUUSKIRJANPITO JA SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN LASKEMINEN

virastokollegio 17.6.2020

Poistoajan pituus

Investointimenot, jotka on aktivoitu taseeseen, tulee poistaa vaikutusaikanaan. Vaikutusajalla tarkoitetaan taloudellista pitoaikaa. Taloudellinen pitoaika on yleensä lyhyempi kuin hyödykkeen tekninen pitoaika. Aktivoitujen hankkeiden tai hankeryhmien hankintameno jaksotetaan poistoina tuloslaskelman kuluksi taloudelliselle pitoajalle. Taloudellisen pitoajan päätyttyä hankintameno on useimmiten kokonaan poistettu. Taseeseen aktivoitu investointi poistetaan loppuun poistoaikana, jäännösarvoa ei jätetä.

Poistoajan pituus vaikuttaa merkittävästi tilikauden tulokseen ja taseen osoittamaan taloudelliseen asemaan. Pitkä poistoaika tuottaa paremman tilikauden tuloksen ja pääoman kuin lyhyt poistoaika. Toisaalta seurakuntatalouden ei pidä siirtää taloudellisia rasitteita poistojen muodossa tulevina vuosikymmeninä maksettavaksi pidentämällä tarpeettomasti poistoaikoja. Epävarmuus taloudellisen tilanteen pysymisestä vahvana ja suuret investointitarpeet lähitulevaisuudessa puoltavat seurakuntataloudessa lyhyehköjen poistoaikojen käyttöä. Tilinpäätöksen laatimisohjeen mukaan ”tilikauden tulos ei anna todellista kuvaa seurakunnan talouden tilassa, jos poistot ovat toiminta- ja taloussuunnitelmakautta pidemmällä ajanjaksolla huomattavasti investointeja pienemmät”.

Käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan eli poistoaikojen määrittely riippuu seurakunnan yksilöllisistä olosuhteista. Taloudellinen pitoaika määritellään kokemuseräisen tiedon perusteella vastaavanlaisista hyödykkeistä vastaavassa toiminnassa. Taloudellisen pitoajan määrittelyssä noudatetaan varovaisuuden periaatetta.

Mikäli käyttöomaisuuden tuloa tuottavan vaikutuksen ennakoitaan vähenevän olennaisesti taloudellisen pitoajan loppupuolella, se otetaan huomioon poistosuunnitelmassa. Tasapoistomenetelmää sovellettaessa tämä on mahdollista käyttämällä suunnitelmapoistojen perustana poistoaikaa, joka on jossain määrin käyttöomaisuuden ennakoitua taloudellista pitoaikaa lyhyempi. Etenkin tasapoistomenetelmää sovellettaessa poistoaika voi olla myös muista erityisistä syistä lyhyempi kuin käyttöomaisuuden taloudellinen pitoaika.

Tasapoisto

Seurakuntatalouksissa käytetään poistomenetelmänä tasapoistoa.

Tasapoistomenetelmässä poisto lasketaan jakamalla hankintahinta arvioidulle käyttöajalle. Poistoajan määrittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota, että poistoaika määritellään riittävän lyhyeksi, ja että menetelmä ei johda liian alhaiseen poistotasoon.

POISTOSUUNNITELMAN MUUTTAMINEN

Koska poistosuunnitelman laatiminen on tulevaisuuden arvioimista, poistosuunnitelmaa saatetaan joutua muuttamaan esimerkiksi sen takia, että suunnitelma todetaan virheelliseksi tai liian optimistisesti/pessimistisesti

laadituksi. Jos poistosuunnitelman muutos vaikuttaa olennaisesti toiminnan tuloksesta tai taloudellisesta asemasta annettavaan kuvaan, muutoksesta tehdään liitetieto tilinpäätökseen. Liitetiedossa tulee ilmoittaa: perusteet poistosuunnitelman muuttamiselle, poistoajan muutos ja poistosuunnitelman muuttamisesta mahdollisesti aiheutuneet kertaluontoiset poistot.

Poistosuunnitelman muutoksesta päättää kirkkovaltuusto.

Muutokset odotuksissa

Jos aktivoituun hyödykkeeseen liittyvät tulonodotukset muuttuvat olennaisesti, voidaan hyödykkeen poistosuunnitelmaa joutua muuttamaan. Aikaisempien tilikausien poistoja ja kertynyttä poistoeroa ei oikaista. Poistosuunnitelman muutos koskee vain muutostilikauden ja sitä seuraavien tilikausien suunnitelmapoistoja. Mikäli aktivoidun hyödykkeen palvelujen tuottamiskyky/tulonodotukset heikkenevät olennaisesti, on tehtävä kertaluonteinen poisto. Tällöin hyödykkeen poistamatta oleva hankintameno saatetaan vastaamaan palvelujen tuottamiskykyä/pienempiä tulonodotuksia. Tällainen poisto ei kerrytä poistoeroa suunnitelman ylittävän poiston tavoin.

Poistosuunnitelmaa saatetaan joutua muuttamaan myös sen takia että hyödyke on palvelutuotannossa aiemmin arvioitua kauemmin. Tällöin poistosuunnitelmaa muutetaan siten, että poistamaton hankintameno jaksotetaan poistettavaksi uuden pitoajan kuluessa.

Suositus suunnitelman mukaisista poistoajoista (2021)

Seuraavat poistoajat ovat ohjeellisia pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenojen poistoajoiksi. Jäljempänä esitettyjä vuosimääriä ei pidä tulkita ehdottomiksi. Poistoajaksi valitaan normaalisti lyhyempi kuin se aika, jona hyödykettä käytetään palvelutuotannossa.

	<i>aikaisempi</i>	uusi
1.1. Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet		
Tietojärjestelmien käyttöoikeus	2-4 vuotta	3
2. Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	2-5 vuotta	3-5
Tutkimus- ja kehittämismenot	2-5 vuotta	3-5
Tietojärjestelmät	2-5 vuotta	3-5
Muut	2-5 vuotta	3-5
1.2. Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	<i>poistoja ei lasketa</i>	ei poistoa
2. Hautausmaat		
Hautaustoimeen liittyvät muut pitkävaikutteiset menot (asfaltointi, atk-ohjelmat)	3-5 vuotta	3-5
Hautausmaiden maa- ja vesialueet	<i>poistoja ei lasketa</i>	ei poistoa
Hautaustoimen muut rakennukset (varastot, kylmiöt)	10-15 vuotta	8-10
Hautaustoimen kiinteät rakenteet ja laitteet	10-30 vuotta	10-20
Hautaustoimen koneet ja laitteet	4-10 vuotta	3-5
Hautaustoimen muut aineelliset hyödykkeet (esim. maa-aineksen)	<i>käyttöajan mukaan tai ei poistoa</i>	(käyttöajan muk. ei poistoa)
3. Rakennukset		
Kirkot	40-70 vuotta	30-60
Seurakuntatalot	30-40 vuotta	15-25
Kappelit	30-40 vuotta	20-40
Siunauskappelit	30-60 vuotta	20-40

Leiri- ja kurssikeskukset	20-40 vuotta	15-25
Asuinrakennukset	20-40 vuotta	15-25
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-40 vuotta	10-20
Huolto- ja talousrakennukset	10-20 vuotta	10-15
Muut rakennukset	10-15 vuotta	10-15
4. Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet	15-30 vuotta	10-20
Urut	15-30 vuotta	10-20
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-30 vuotta	5-15
5. Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	5-10 vuotta	3-5
Atk-laitteisto	3-4 vuotta	3
Muut koneet ja kalusto	5-10 vuotta	3-5
6. Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	käytön mukainen poisto
Sakraali-, arvo- ja taide-esineet	poistoja ei lasketa	poistoja ei lasketa

Vuosina 2021, 2022 ja 2023 tehtyjen lisäpoistojen jälkeen Janakkalan seurakunnan käyttöomaisuuskirjanpito noudattaa kirkkohallituksen viimeisintä suositusta koskien poistolaskentaa.

LAVA: Tässä pykälässä käsitellyllä asialla ei ole kirkkojärjestyksen (657/2023) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Päätösesitys: Talouspäällikkö esittää, että kirkkoneuvosto esittää valtuustolle hyväksyttäväksi edellä esitetyt poistosuunnitelman muutokset. Vuoden 2024 alusta seurakunnan käyttöomaisuuslaskennassa noudatetaan kirkkohallituksen suosituspistoajoja.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Toimeenpano: Seuraavaan kirkkovaltuuston kokoukseen.

Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Päätösesitys: Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi edellä esitetyt poistosuunnitelman muutokset. Vuoden 2024 alusta seurakunnan käyttöomaisuuslaskennassa noudatetaan kirkkohallituksen suosituspistoajoja.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Muutoksenhaku: Päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella kirkollis- tai hallintovalituksella.

49. Kirkkoneuvoston kokoukset

Esittely: KN 8/2023

- 125 § Kokouksen avaaminen
- 126 § Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- 127 § Pöytäkirjantarkastajien valitseminen
- 128 § Pöytäkirjan nähtävillä pitäminen
- 129 § Työjärjestyksestä päättäminen
- 130 § Lausunto kappalaisen viran avaamisesta haettavaksi
- 131 § Tampereen aluekeskusrekisterin raportti vuodelta 2022
- 132 § Yhteistyösopimus Lugan seurakunnan kanssa.
- 133 § Janakkalan seurakunnan hallintosääntö
- 134 § Janakkalan seurakunnan taloussäännön päivitys
- 135 § Nuorten vaikuttajaryhmän toimintaohje
- 136 § Vastuuryhmien toimintasäännön päivittäminen
- 137 § Janakkalan seurakunnan diakonian johtosääntö
- 138 § Janakkalan seurakunnan lähetystyön johtosääntö
- 139 § Ilmoitusasiat
- 140 § Oikaisuvaatimusohjeen antaminen
- 141 § Kokouksen päättäminen

KN 9/2023

- 142 § Kokouksen avaaminen
- 143 § Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- 144 § Pöytäkirjantarkastajien valitseminen
- 145 § Pöytäkirjan nähtävillä pitäminen
- 146 § Työjärjestyksestä päättäminen
- 147 § Hautaustoimen ohjesääntö (valtuusto)
- 148 § Hautainhoitorahaston säännöt (valtuusto)
- 149 § Perhetyönohjaajan viran täyttö
- 150 § Lastenohjaajan irtisanoutuminen
- 151 § Tilavuokrat ja käyttökorvaukset vuonna 2024
- 152 § Leirimaksut vuonna 2024
- 153 § Vuoden 2024 toimintasuunnitelma ja talousarvioehdotus sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2026 (valtuusto)
- 154 § Janakkalan seurakunnan hallintosääntö (valtuusto)
- 155 § Janakkalan seurakunnan taloussääntö (valtuusto)
- 156 § Lisäpoistot vuoden 2023 tilinpäätökseen (valtuusto)
- 157 § Poistosuunnitelman muuttaminen 17.6.2020 virastokollegion ohjeistuksen mukaiseksi (valtuusto)
- 158 § Testamenttivarojen arvostus taseeseen
- 159 § Asunto-osakkeen ja autotalliosakkeen myyminen Riihimäeltä osoitteesta Keskuskatu 18-20
- 160 § Seurakunnan kassavarojen tallettaminen määräaikaistalletukseen
- 161 § Ilmoitusasiat
- 162 § Oikaisuvaatimusohjeen antaminen
- 163 § Kokouksen päättäminen

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

50. Ilmoitusasiat

- Esittely: Tulevat kokoukset:
Kirkkoneuvosto (tiistaisin klo 17.30)
19.12.2023
30.1.2024
27.2.2024
19.3.2024
16.4.2024
13.5.2024 HUOM! maanantai
11.6.2024
- Kirkkovaltuusto (tiistaisin klo 18.30)**
13.2.2024 (hiippakunta- ja kirkolliskokousvaali) Turenki
28.5.2024 (tilinpäätös ja toimintakertomus) Rantalahti
- Päätösesitys: Merkitään tiedoksi.
- Päätös: Merkittiin tiedoksi.
- Muutoksenhaku: Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

51. Valitusosoitus

Esittely:

KL 12 § 5

Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen ja kirkollisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä seurakunnan viranomaisen päätöksestä myös seurakunnan jäsen. Seurakunnan jäsenellä ei kuitenkaan ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston päätöksestä, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta.

Seurakuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja kirkollisvalituksen saa tehdä myös seurakuntayhtymän jäsen seurakunta ja sen jäsen sekä seurakuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen seurakunta ja sen jäsen.

Kirkkohallituksen 3 luvun 21 §:n 4 momentissa tarkoitettua päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja kirkollisvalituksen saa tehdä lupaa hakeneen seurakunnan tai seurakuntayhtymän taikka sen jäsen seurakunnan viranomaisen. Asianosaisen tai seurakunnan jäsenen valitusoikeuteen sovelletaan, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kirkollisvalituksella vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, siihen saa hakea muutosta kirkollisvalituksella myös se, jolla on 1 tai 2 momentin nojalla oikeus tehdä kirkollisvalitus.

Tämän lain tai kirkkojärjestyksen nojalla päätöksen tehneellä viranomaisella on valitusoikeus hallinto-oikeuden päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on kumonnut viranomaisen päätöksen tai muuttanut sitä.

KL 12 § 3

Kirkollisvalitus

Kirkollisvalituksella haetaan muutosta hallinto-oikeudelta:

- 1) oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn 2 §:n 1 momentin mukaiseen päätökseen;
- 2) kirkkovaltuuston, yhteisen kirkkovaltuuston, hiippakunnan vaalilautakunnan, piispainkokouksen ja kirkolliskokouksen päätökseen;
- 3) seurakunnan vaalilautakunnan, tuomiokapitulin ja kirkkohallituksen muuhun kuin 2 §:n 1 momentin 6–8 kohdassa tarkoitettuun päätökseen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa;
- 3) päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää 2 momentissa tarkoitettujen valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

KL 10 § 8

Oikeusturvakeinot hankinta-asiassa

Oikeusturvakeinoista seurakunnan, seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin ja kirkkohallituksen julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain soveltamisalaan kuuluvassa hankinta-asiassa tekemään päätökseen sovelletaan, mitä oikeusturvakeinoista mainitussa laissa säädetään.

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvassa asiassa seurakunnan, seurakuntayhtymän, tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen päätökseen ei saa hakea muutosta tämän lain nojalla.

Tarkemmat ohjeet pöytäkirjanlopussa olevassa oikaisuvaatimusohjeessa

Päätösesitys: Hyväksytään oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Muutoksenhaku: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 24:5)

52. Kokouksen päättäminen

Päätösesitys: Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Päätös: Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.30.

Muutoksenhaku: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 24:5)

Iltavirsi

VALITUSOSOITUS

Janakkalan seurakunta

Kirkkovaltuusto

12.12.2023 § 51

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 38,39,40,41,49,50,51,52.

2 VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA

Puhelin: 010 36 42200

Telekopio: 03-622 3269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 42,43,44,45,46,47,48.

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana ajankohtana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saavallituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

3 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET SEKÄ VALITUKSEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

[Tuomioistuinmaksulain](#) (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 4, 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käsittelemänsä markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Maksut - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](#)

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.